

Boodschappen en verpakkingen

Muriel Piazza
Antoinette Brouyaux

OIVO

Onderzoeks- en Informatiecentrum
van de Verbruikersorganisaties

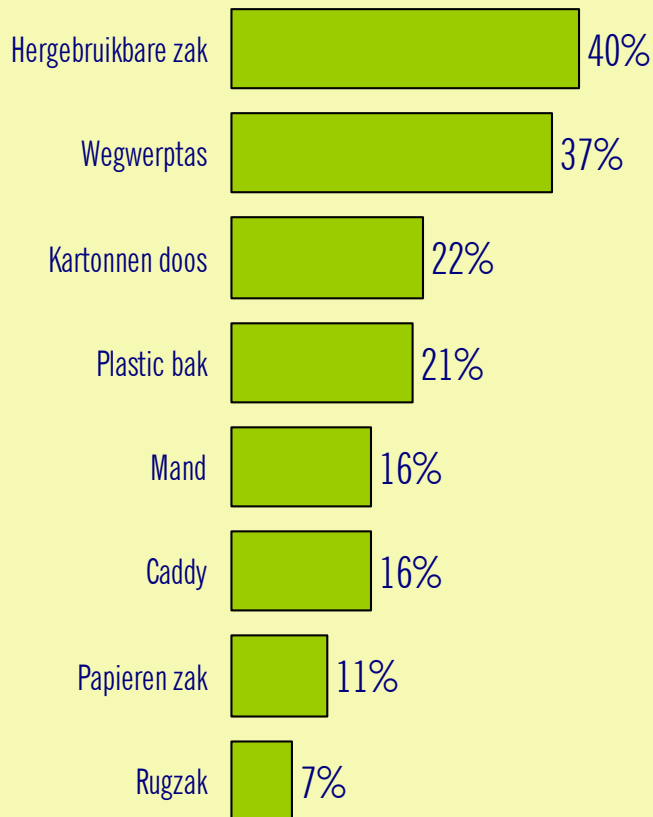
Doelstellingen

- De evolutie meten van het consumentengedrag in verband met het gebruik van winkeltassen die aan de kassa verstrekt worden.
- Het consumentengedrag meten inzake het gebruik van winkeltassen en andere verpakkingsmiddelen
 - in functie van de sociodemografische kenmerken van de respondenten;
 - in functie van het type winkel (voedingsgrootwarenhuis) dat wordt bezocht.

Methodologie

- 1.293 interviews via persoonlijke gesprekken met Belgen van 18 jaar en ouder.
- Field : 1 november — 15 december 2004.
- Aselecte gelaagde gecorrigeerde steekproef.
- De resultaten hebben de gepaste statistische bewerkingen (χ^2 , foutmarge) ondergaan.
- De maximale totale foutmarge op de steekproef bedraagt 3,1%.
- Enkel de betekenisvolle resultaten worden voorgesteld. Elk gegeven werd evenwel geanalyseerd in functie van de locatie (Provincie), het geslacht, de leeftijd, de grootte van het gezin, het type woonomgeving (CIM), de sociale groep (lage, gemiddelde, hoge), HVA (hoofdverantwoordelijke voor de aankopen) of niet.

Boodschappen en verpakkingen

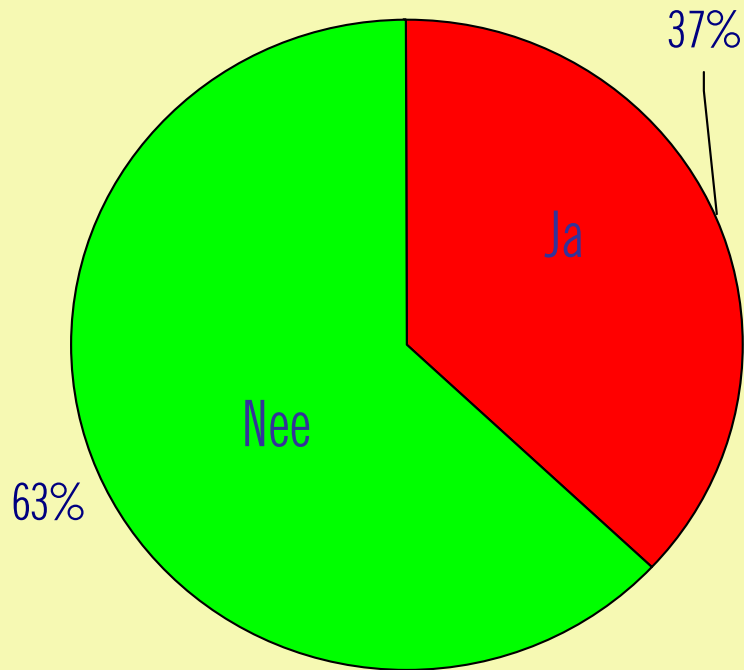
➤ Bij uw recentste winkeluitstap hebt u gebruik gemaakt van...?

- 4 op de 10 consumenten gebruiken hergebruikbare zakken of wegwerptassen; het aantal dat hergebruikbare verpakkingen (plastic bak, mand, caddy, rugzak) gebruikt, is kleiner.
- Gemiddeld gebruikt elke consument 2 verschillende verpaksystemen.
- De beschikbaarheid van een type verpakking in het verkooppunt is heel vaak bepalend voor de keuze van de consument. Daardoor komt het dat de hergebruikbare zak vandaag de dag de wegwerptas heeft onttroond.

Aanbod in de grootwarenhuizen

										
Wegwerptas	x	x	x	x				x	x	x
Herbruikbare tas	x	x	x	x	x		x		x	
Stevige stoffen tas	x	x	x					x	x	
Biologisch afbreekbare herbruikbare tas									x	
Easy bag : tas aan caddy vast te maken								x		
Plooibox		x	x			x			x	
Smart box	x							x		
Koelbox of iso- thermische tas die in smart box past	x							x		
Stoffen tas voor 6 flessen	x									
Kartonnen doos					x	x	x			

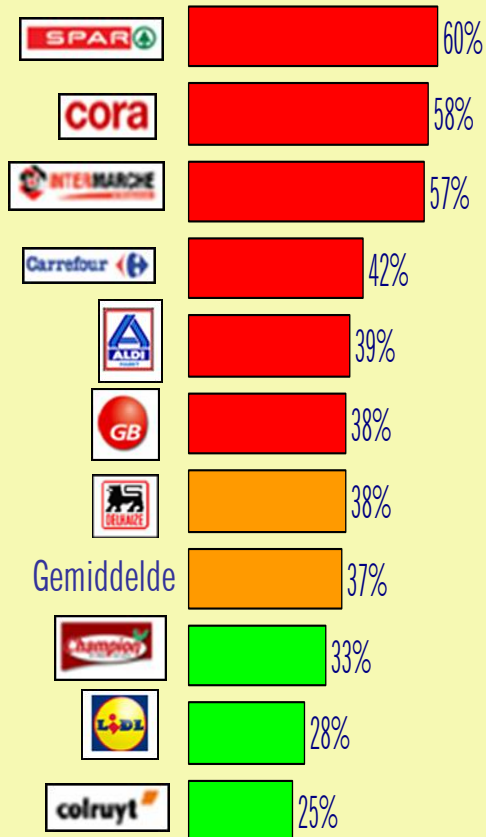
Wegwerptas

➤ Hebt u bij uw recentste winkeluitstap een wegwerptas gebruikt ?

- Bijna 4 op de 10 consumenten gebruiken wegwerptassen.
- De 18- tot 29-jarigen (45%) gebruiken vaker de wegwerptassen, terwijl de inwoners van de voorsteden en van de slaapsteden ze minder gebruiken.

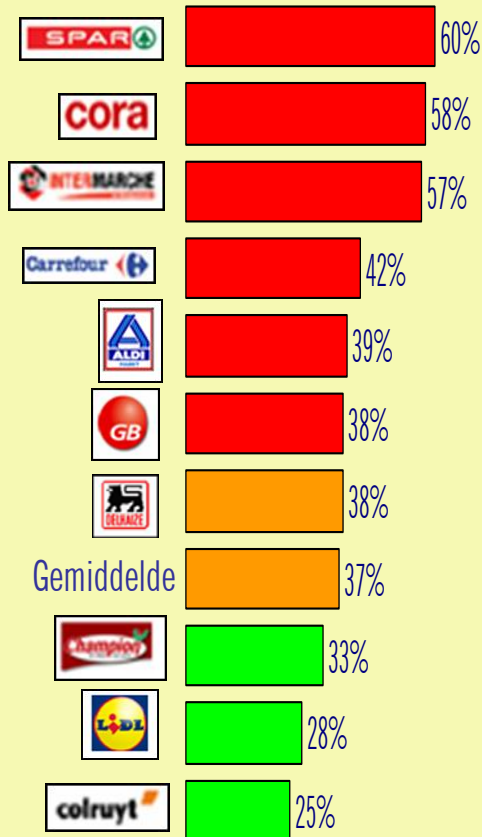
Wegwerptas

➤ Hebt u bij uw recentste winkeluitstap een wegwerptas gebruikt ?

- Bijna 4 op de 10 consumenten gebruiken wegwerptassen. Hun aantal is groter onder de consumenten die verklaren dat ze de voorkeur geven aan Spar, Cora of Intermarché.
- Normaal: bij Spar zijn er enkel wegwerptassen; bij Cora zijn er weinig alternatieven en die zijn duur; en bij Intermarché werden de meeste alternatieven einde 2004 geïntroduceerd (toen was de enquête al uitgevoerd).

Wegwerptas

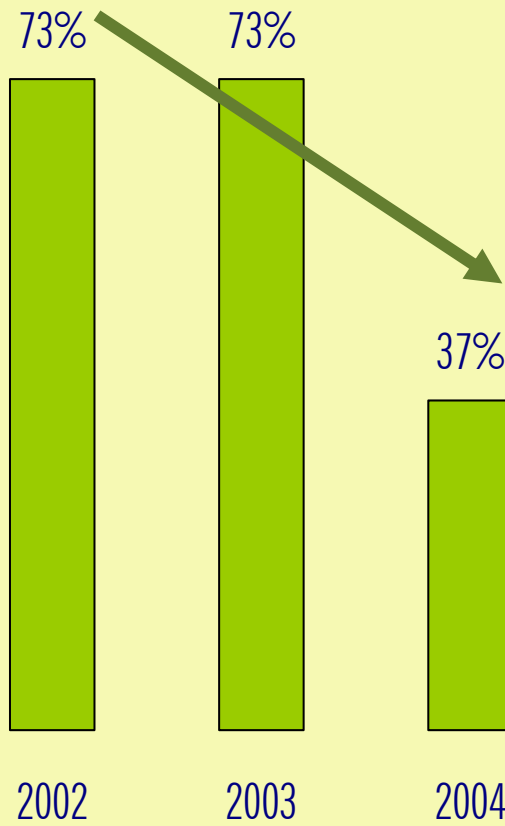
➤ Hebt u bij uw recentste winkeluitstap een wegwerptas gebruikt ?

- Er blijkt een afname van het gebruik van wegwerptassen in het voorbije jaar. Die afname is bijzonder groot bij Champion (-47%), Colruyt (-45%), Lidl (-43%), Aldi (-37%), Carrefour (-34%), Intermarché (-27%) en Spar (-10%).

Vanwaar die verschillen?

- Bij Champion zijn de alternatieven niet altijd voorhanden. Bij Colruyt, Aldi en Lidl zijn er geen wegwerptassen. Dus kan er ook geen afname zijn van het gebruik ervan. Laten we niet vergeten dat de respondenten hun boodschappen ook in meerdere verschillende winkelketens doen. Misschien gebruiken ze systematischer de alternatieven, zelfs als ze hun boodschappen elders doen dan bij Colruyt, Aldi of Lidl.
- De afname bij Carrefour is te verklaren door hun invoering van meerdere alternatieven in 2004.
- Intermarché heeft de eerste hergebruikbare tas ingevoerd begin 2004; de andere alternatieven werden gelanceerd einde 2004; de afname van het gebruik van de wegwerptassen is een gevolg van die lancering begin 2004.
- Spar biedt geen alternatieven aan. Ongetwijfeld hebben de Spar-klanten alternatieven van andere winkelketens bij zich als ze de Spar-winkel bezoeken.
- Het aanbod bepaalt vaak de keuze die de consumenten maken.

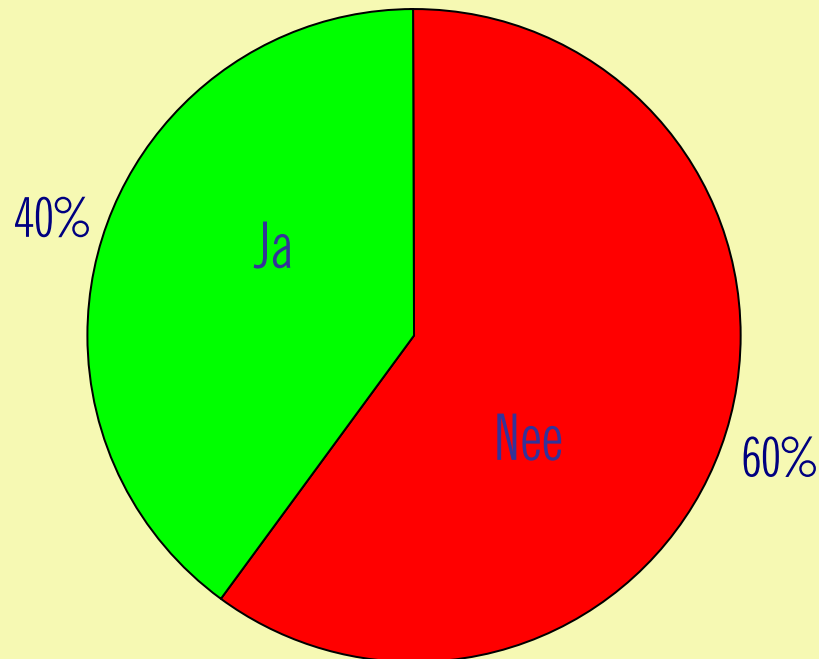
Wegwerptas

➤ Hebt u bij uw recentste winkeluitstap een wegwerptas gebruikt?

- In 2004 zien we een sterke afname (-36%) van het gebruik van wegwerptassen, ongeacht welke distributieketen bezocht wordt.
- Het is in 2004 dat de winkelketens hun aanbod van alternatieven voor de wegwerptassen hebben ingevoerd of uitgebreid.

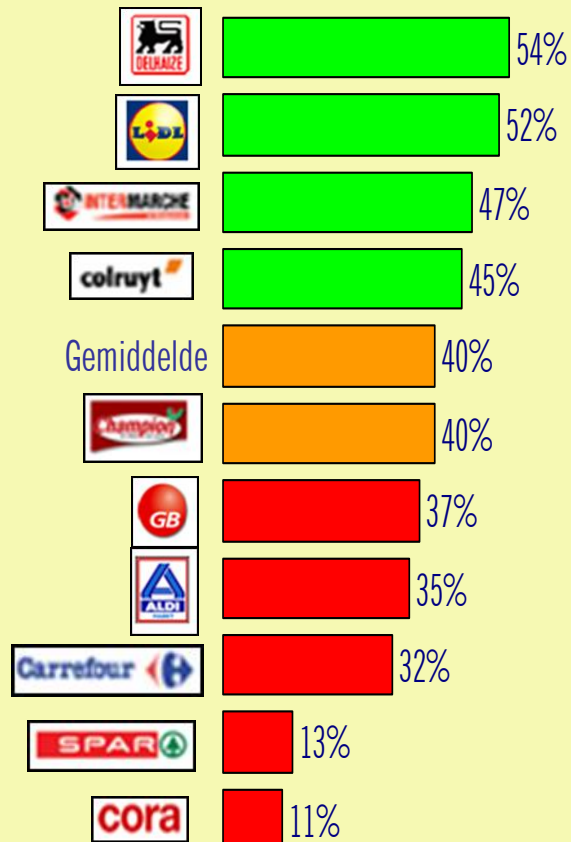
Hergebruikbare winkeltas

➤ Hebt u bij uw recentste winkeluitstap een hergebruikbare tas gebruikt ?

- 2 op de 5 consumenten gebruiken vandaag de dag hergebruikbare tassen als ze boodschappen doen.
- Het aantal gebruikers van hergebruikbare tassen is groter bij de 30- tot 39-jarigen (48%) en de grote gezinnen (54%).
- Dit gedrag komt minder vaak voor in de kleine Waalse gehuchten, de voorsteden en de slaapsteden, wat ongetwijfeld met het aanbod te maken heeft.

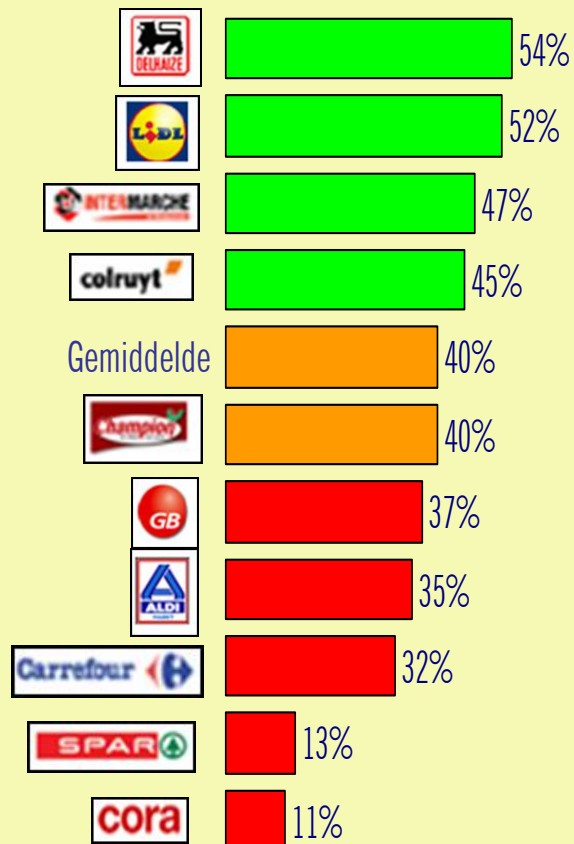
Hergebruikbare winkeltas

➤ Hebt u bij uw recentste winkeluitstap een hergebruikbare tas gebruikt?

- De consumenten die verklaren dat Delhaize, Lidl, Intermarché of Colruyt hun lievelingswinkel is, gebruiken meer de hergebruikbare tassen.
- Delhaize biedt tal van modellen van hergebruikbare tassen aan en was trouwens de eerste keten die de hergebruikbare tas introduceerde (in 1994).
- Lidl biedt geen wegwerptassen, maar hergebruikbare tassen aan aan alle kassa's.
- Intermarché voorziet verschillende modellen van hergebruikbare tassen.
- Colruyt biedt geen hergebruikbare tassen aan, maar de klanten komen er winkelen met de tassen die ze in andere grootwarenhuizen gekocht hebben.

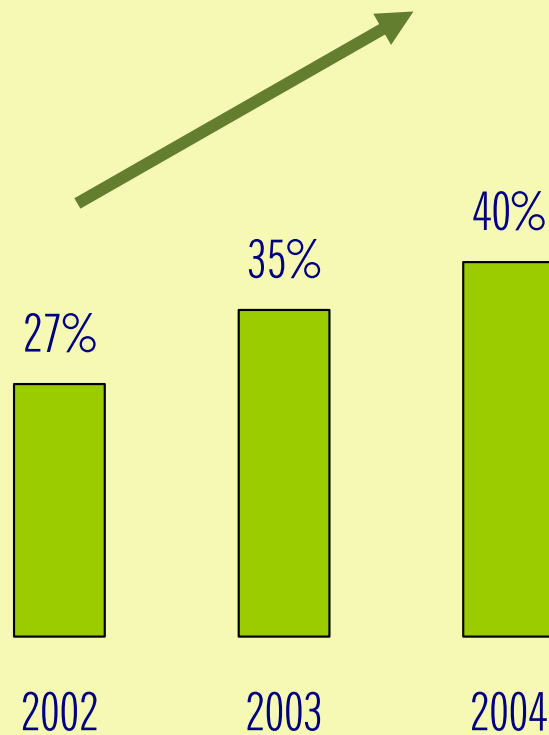
Hergebruikbare winkeltas

➤ Hebt u bij uw recentste winkeluitstap een hergebruikbare tas gebruikt?

- De consumenten die verklaren dat Cora of Spar hun lievelingswinkel is, gebruiken veel minder de hergebruikbare tassen.
- Bij Cora is er maar één model van hergebruikbare tas beschikbaar, dat weinig opvallend en duur wordt aangeboden (afwachtende politiek vanwege Cora).
- Bij Spar worden geen hergebruikbare tassen aangeboden.

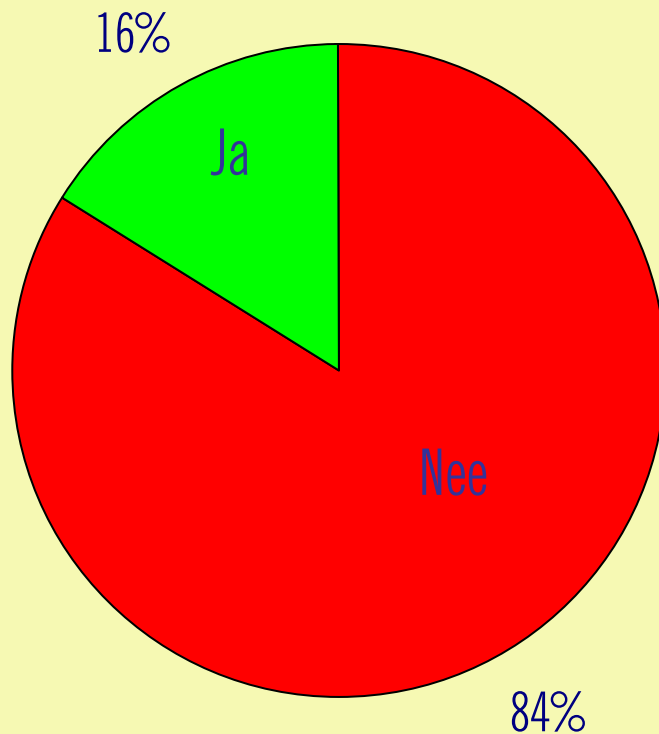
Hergebruikbare winkeltas

➤ Hebt u bij uw recentste winkeluitstap een hergebruikbare tas gebruikt?

- Het gebruik van hergebruikbare tassen is toegenomen met 9% tussen 2002 en 2003 en met 5 % tussen 2003 en 2004.

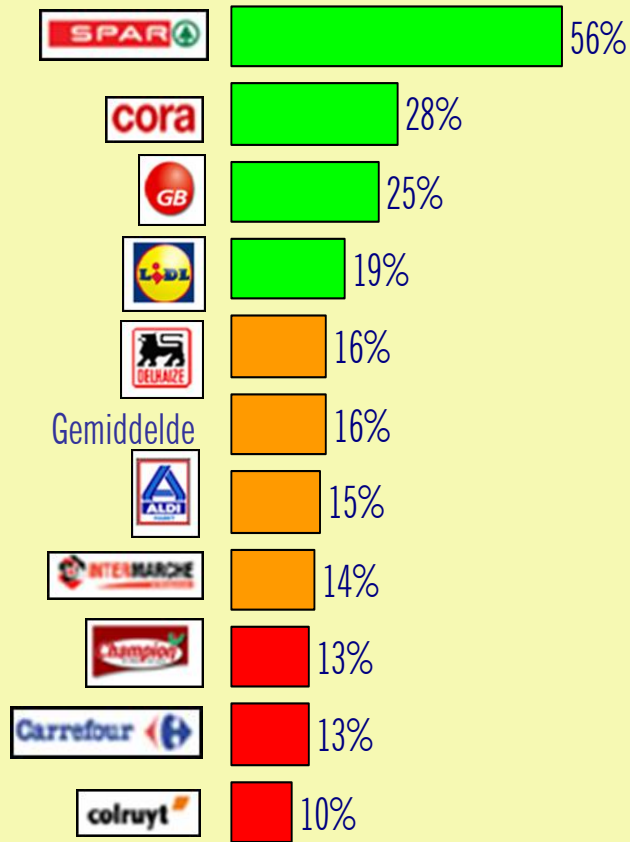
Boodschappentas op wielen (caddy)

➤ Hebt u bij uw recentste winkeluitstap een boodschappentas op wielen gebruikt?

- 1 op de 6 consumenten gebruikt een boodschappentas op wielen (caddy) bij het winkelen.
- De boodschappentas op wielen wordt meer gebruikt door de lage sociale groepen (25%) en door de 65+ 'ers (20%).

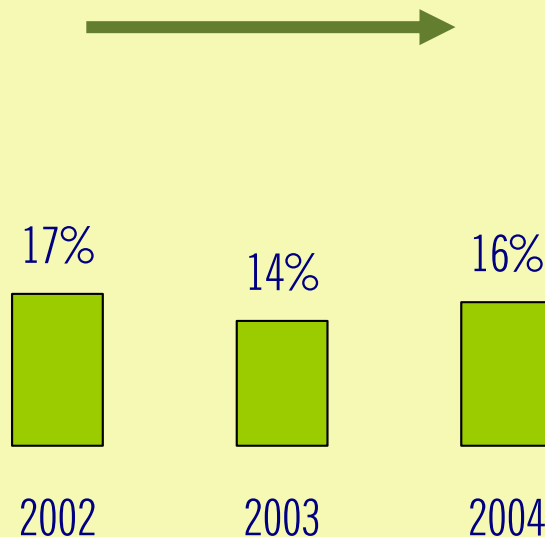
Boodschappentas op wielen (caddy)

➤ Hebt u bij uw recentste winkeluitstap een boodschappentas op wielen gebruikt ?

- 1 op de 6 consumenten gebruikt een boodschappentas op wielen (caddy) bij het winkelen. Hun aantal is groter bij de mensen die Spar, Cora, GB, Lidl en Delhaize verkiezen.
- De consumenten die Spar (+49%) of GB (+16%) verkiezen, gebruiken vaker een caddy dan in 2003.

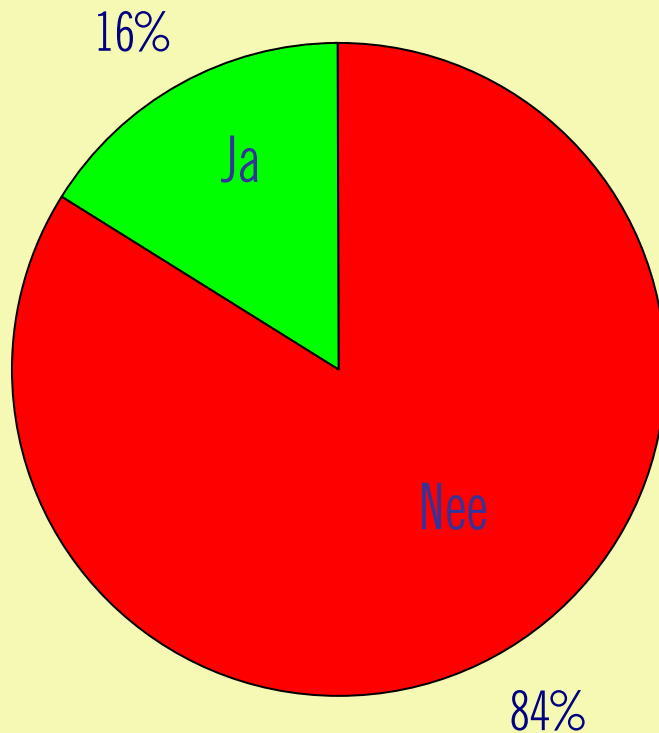
Boodschappentas op wielen (caddy)

➤ Hebt u bij uw recentste winkeluitstap een boodschappentas op wielen gebruikt ?

- Het gebruik van een caddy is afgenomen tussen 2002 en 2003, en is terug opgeleefd in 2004.
- Er verschijnen design boodschappentassen op wielen in de handel. Dat zal misschien de jongeren stimuleren om dit alternatief te gaan gebruiken.

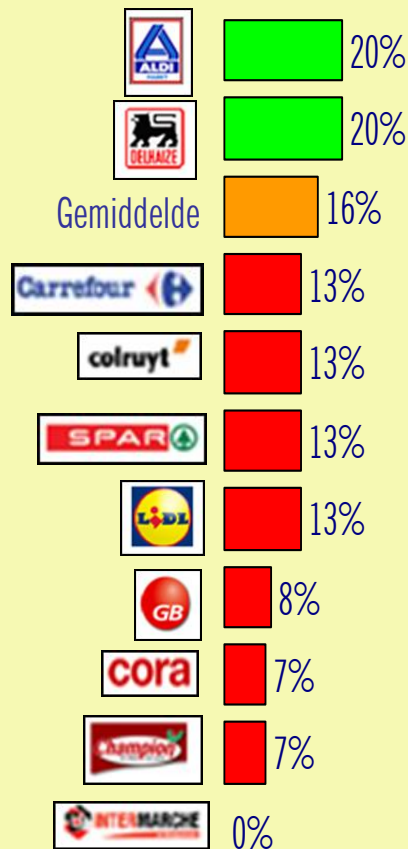
Korf (boodschappenzak)

➤ Hebt u bij uw recentste winkeluitstap een korf gebruikt ?

- 1 op de 6 consumenten gebruikt een korf bij het boodschappen doen.
- Een korf voor boodschappen wordt meer gebruikt door de Nederlandstaligen (25%), in de kleine dorpen (46%) of de landelijke gemeenten in Vlaanderen (44%) en door de gezinnen met 3 personen (24%).

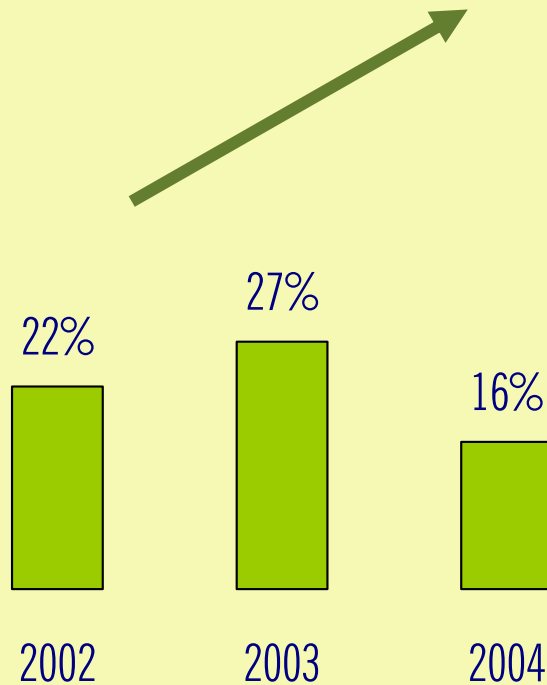
Korf (boodschappenzak)

➤ Hebt u bij uw recentste winkeluitstap een korf gebruikt ?

- 1 op de 6 consumenten gebruikt een korf bij het winkelen. Het aantal korfgebruikers is groter bij Aldi en Delhaize.
- Bij Aldi zijn er geen wegwerptassen.
- Bij Delhaize worden er wegwerptassen alsook alternatieven aan de consumenten aangeboden. Maar Delhaize is misschien meer proactief in de communicatie over de alternatieven en trekt ongetwijfeld ook een ander cliënteel aan.

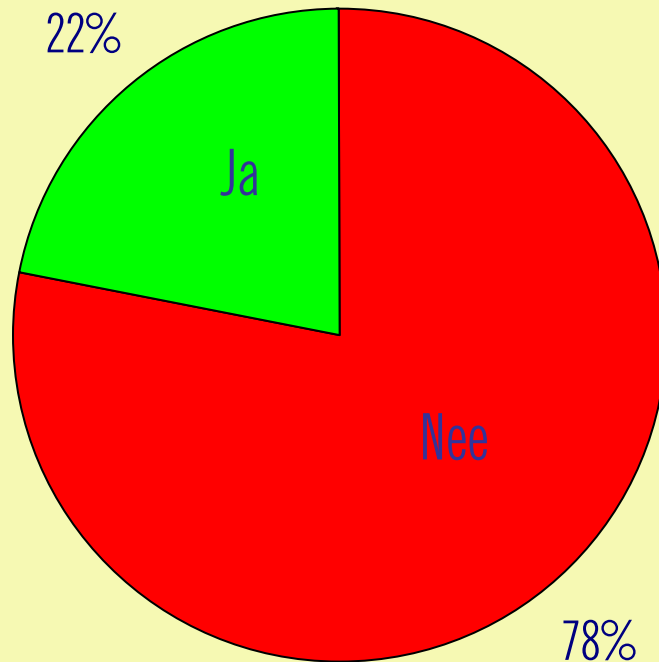
Korf (boodschappenzak)

➤ Hebt u bij uw recentste winkeluitstap een korf gebruikt ?

- Het gebruik van een winkelkorf is toegenomen met 5% tussen 2002 en 2003, maar is met 11% afgenomen in 2004.

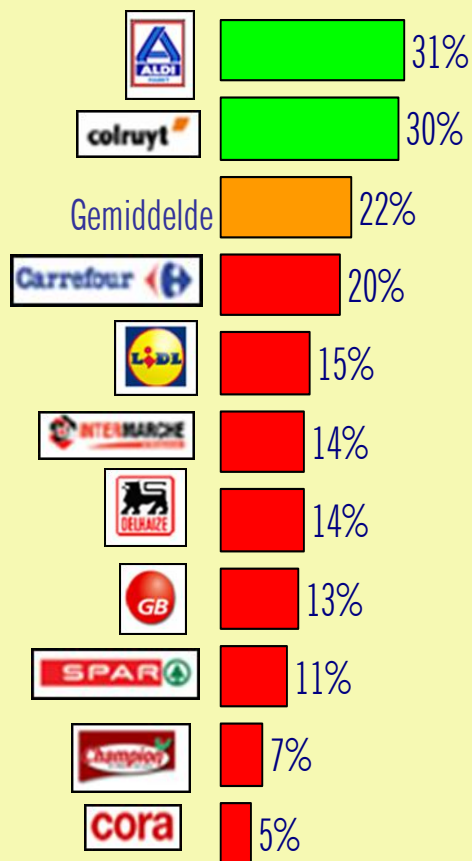
Kartonnen doos

➤ Hebt u bij uw recentste winkeluitstap kartonnen dozen gebruikt ?

- 1 op de 4 consumenten gebruikt kartonnen dozen die in het verkooppunt voorhanden zijn om de boodschappen in te doen.
- Een kartonnen doos wordt vaker gebruikt door de niet-hoofdverantwoordelijken voor de aankopen (36%), in Vlaanderen (28%) en door de gezinnen die uit 3 personen bestaan (34%).

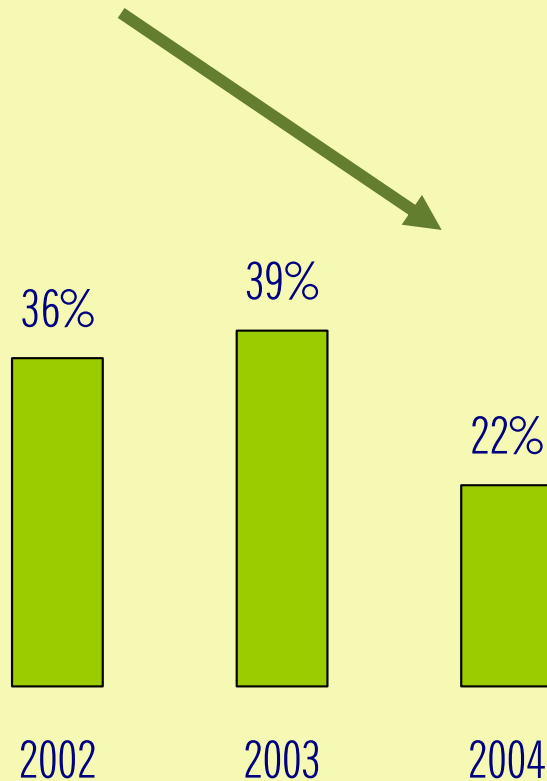
Kartonnen doos

➤ Hebt u bij uw recentste winkeluitstap kartonnen dozen gebruikt ?

- 1 op de 4 consumenten gebruikt een kartonnen doos om de boodschappen in te doen. Hun aantal is groter onder de consumenten die de voorkeur geven aan Aldi en Colruyt.
- Dit resultaat is normaal, want bij Aldi en Colruyt worden meer systematisch kartonnen dozen aan de klanten aangeboden.

Kartonnen doos

➤ Hebt u bij uw recentste winkeluitstap kartonnen dozen gebruikt ?

- Het gebruik van kartonnen dozen is met 3% toegenomen tussen 2002 en 2003, maar is spectaculair teruggevallen in 2004 (-17%).
- Sommige consumenten hebben zich hergebruikbaar materiaal aangeschaft en hebben kartonnen dozen minder nodig.

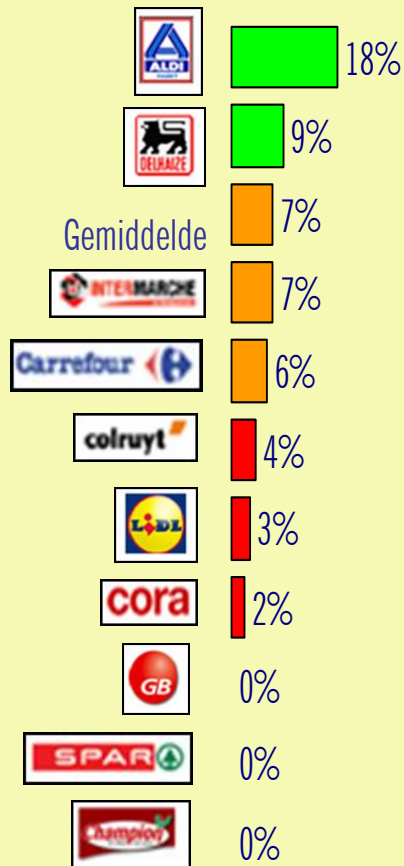
Rugzak

➤ Hebt u bij uw recentste winkeluitstap een rugzak gebruikt?

- Weinig consumenten gebruiken een rugzak als ze boodschappen gaan doen.
- Er zijn meer Vlamingen (11%) die een rugzak gebruiken om hun boodschappen te vervoeren, vooral in de stad (13%).

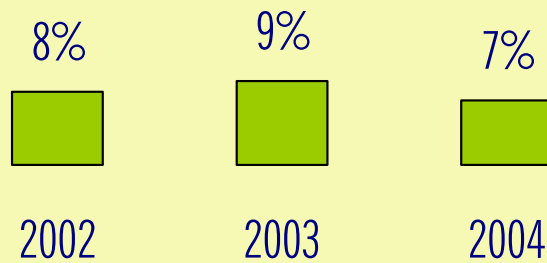
Rugzak

➤ Hebt u bij uw recentste winkeluitstap een rugzak gebruikt ?

- Minder dan 1 op de 10 consumenten gebruikt een rugzak bij het winkelen. Hun aantal is groter onder de klanten van Aldi (+10% in vergelijking met 2003) en van Delhaize (+4% in vergelijking met 2003).
- Het cliënteel van Aldi en Delhaize bestaat misschien uit jonge stedelingen die meer geneigd zijn om een rugzak te gebruiken.

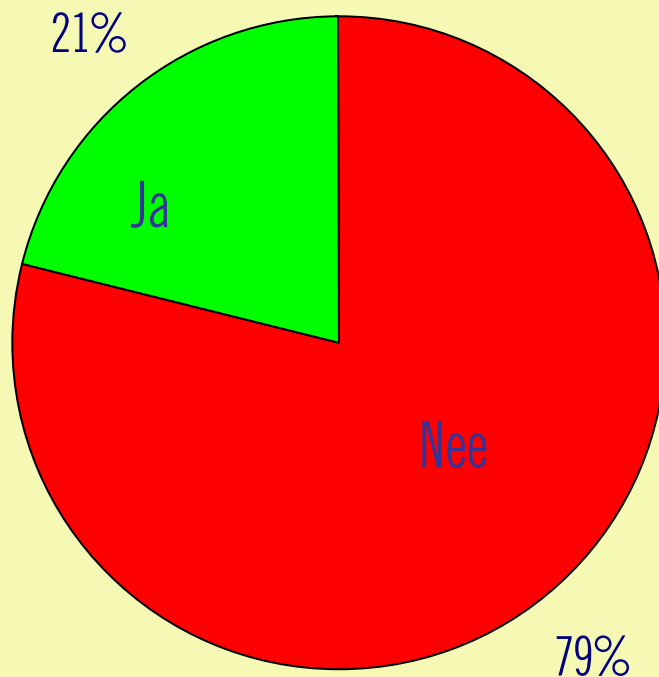
Rugzak

➤ Hebt u bij uw recentste winkeluitstap een rugzak gebruikt ?

■ Het gebruik van een rugzak is gelijk gebleven tussen 2002 en 2004.

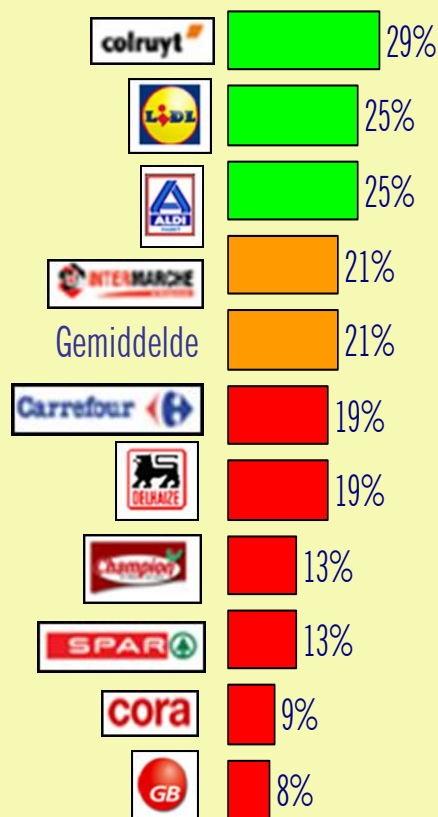
Harde plastic bak

➤ Hebt u bij uw recentste winkeluitstap een harde plastic bak gebruikt ?

- Meer dan 1 op de 4 consumenten gebruikt een plastic bak om boodschappen in te doen.
- Een plastic bak wordt meer gebruikt in Wallonië (27%), vooral in de steden (32%), dan in Brussel (7%) of in Vlaanderen (19%); meer door 30- à 39-jarigen (28%) dan door 65+ 'ers (15%); en veel door gezinnen met kinderen (31%). Een bak wordt weinig gebruikt door de lage sociale groepen (11%).

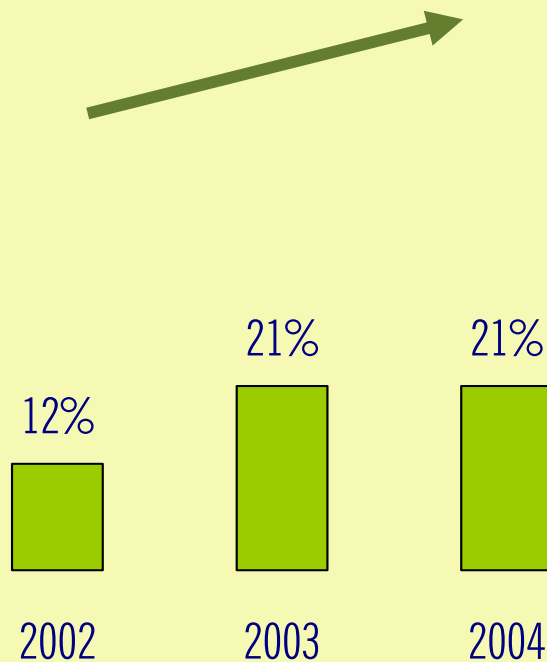
Plastic bak

➤ Hebt u bij uw recentste winkeluitstap een harde plastic bak gebruikt ?

- De consumenten die verklaren dat Colruyt, Lidl, Aldi of Intermarché hun lievelingswinkel is, gebruiken meer een plastic bak bij het winkelen.
- Colruyt heeft in 2004 ook plastic plooiboxen te koop aangeboden om de aankopen in te vervoeren.
- Bij Lidl en Aldi zijn er geen wegwerptassen.
- Intermarché biedt sinds 2004 plooiboxen aan zijn klanten aan.

Plastic bak

➤ Hebt u bij uw recentste winkeluitstap een harde plastic bak gebruikt ?

- Het gebruik van een plastic bak is met 9% toegenomen tussen 2002 en 2003, en is gelijk gebleven in 2004.

Synthese 1

- Het gebruik van de verpakkingen

- We stellen het voorbije jaar een terugloop vast van de wegwerptassen en een vooruitgang van de hergebruikbare tassen, waarschijnlijk ten gevolge van het veralgemeende aanbod van hergebruikbare tassen in 2004 en van de variatie in dat aanbod, waardoor een aanpassing aan de verschillende profielen van consumenten mogelijk wordt.
- 4 op de 10 consumenten gebruiken de hergebruikbare zakken. Over het algemeen gebruiken de consumenten evenwel minstens twee verpakssystemen en nemen ze hun toevlucht tot de wegwerptassen wanneer ze “vergeten” hebben om hun duurzame boodschappentas mee te nemen.
- Welke winkelketen bezocht wordt, heeft een invloed op het type verpakking dat de consument gebruikt.
- De belangstelling voor de alternatieven voor de wegwerptassen varieert in functie van het profiel van de consument en hangt vooral af van de alternatieven die de winkel aanbiedt.

Synthese 2

- De afname van het gebruik van wegwerptassen met 36% gaat verder dan wat de Fedis begin 2004 als streefdoel had vooropgesteld (afname met 20 à 25% in gewicht* tegen 2006). De « voluntaristische » politiek die bepaalde distributieketens hebben ontwikkeld, heeft de consument aangemoedigd om zijn gedrag te wijzigen. Jammer genoeg hinken andere winkelketens nog achterop. Nu lijkt het mogelijk en wenselijk om de keuze van de consumenten meer direct te sturen in de richting van de meer duurzame alternatieven door het verbod op het gebruik van wegwerptassen binnen een bepaalde termijn reglementair hard te maken.

* Het streven naar een gewichtsafname is veel minder ambitieus dan het streven naar een afname van het aantal wegwerptassen, want in het eerste geval heeft de distributeur nog de mogelijkheid om te spelen met de dikte of de maten van de wegwerptas, zonder de hoeveelheid tassen die hij uitdeelt al te veel te moeten terugschroeven om het streefcijfer te halen.

Boodschappen en verpakkingen

Verantwoordelijke uitgever :
Marc Vandercammen

OIVO
Riddersstraat 18 - 1050 BRUSSEL
Tel. 02/547.06.11 - Fax. 02/547.06.01
www.oivo.be

Uitgave 2005
Catalogusref. — 757-05

WD 2005-2492-6
©OIVO

Prijs : 18 €

Overnames voor niet-commerciële doeleinden toegestaan mits bronvermelding.